

S P R A W O Z D A N I E
z realizacji

Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Miasto Świdnica
na lata 2015-2017

w 2017 r.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2015-2017 ustanowiony został uchwałą nr IV/20/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 23 stycznia 2015 r. Realizacja zadań w powyższym obszarze odbywa się w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynowanie działań w ramach Programu oraz ich monitorowanie i ewaluację powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Celem głównym Programu jest przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do pełnienia tych funkcji. Realizacji celu głównego służą zadania obejmujące pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Adresatami działań są mieszkańcy Świdnicy – dzieci, rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nie funkcji opiekuńczych. Cele szczegółowe ujęte w Programie realizowane są w ramach zadań będących w kompetencjach:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Urzędu Miejskiego w Świdnicy,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,

przy współpracy z:

- organizacjami pozarządowymi,
- placówkami oświatowymi,
- innymi podmiotami, które realizują zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych zadań, służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu.

Cel szczegółowy 1.

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej dzieci i rodzin.

1.1. Bieżąca analiza sytuacji rodzin-podopiecznych MOPS.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie sytuacji rodzin – podopiecznych Ośrodka:

- w zakresie sytuacji zdrowotnej dzieci obejmowali monitorowaniem 51 rodzin, w których wychowywało się łącznie 108 dzieci, w następujących formach:
 - nawiązywanie kontaktu z przychodnią i szpitalem, pielęgniarką środowiskową, lekarzem pediatrą, punktem szczepień,
 - współpraca z psychologiem, terapeutą,
 - kontakt z asystentem rodziny,
 - kontakt z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - kontakt z przedszkolem,
 - wgląd do książeczki zdrowia lub innej dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia dziecka, np. wypis ze szpitala,
 - sprawdzanie terminów wizyt u lekarza POZ i specjalistów,

- monitoring w środowisku domowym, w celu oceny, czy dziecko ma zapewnioną odpowiednią żywność, leki w przypadku choroby oraz ogólnego stanu dziecka pod kątem stanu higieny, zranień, siniaków, otarć, ogólnego stanu zdrowia;
- obejmowali opieką:
 - 280 rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, z czego w 113 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
 - 74 rodziny z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców,
 - 177 rodzin uwikłanych w problem przemocy,
 - 94 rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wymagającymi wsparcia asystenta rodziny,
 - 187 rodzin niepełnych,
 - 367 rodzin z zadłużeniem czynszowym,
 - 792 rodziny (366 dzieci w tych rodzinach) korzystające z żywności w ramach Banku Żywności,
 - 28 rodzin (77 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, których przyczyną przyznania była przemoc w rodzinie,
 - 122 rodziny (173 osoby w tych rodzinach) korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania;
- obejmowali opieką 386 rodzin z dziećmi do ukończenia 17 roku życia, w których dominującą (jedną, wiodącą) przyczyną kryzysu w rodzinie było:
 - bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 136 rodzin,
 - pozostawianie opiekunów bez pracy – 106 rodzin,
 - przemoc w rodzinie – 49 rodzin,
 - potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność – 30 rodzin,
 - niepełnosprawność dzieci – 24 rodziny,
 - niepełnosprawność opiekunów – 16 rodzin,
 - alkoholizm – 14 rodzin,
 - długotrwała lub ciężka choroba – 9 rodzin,
 - inne – 2 rodziny.

Szczególnym nadzorem obejmowane są rodziny z dziećmi wskazane, jako zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, monitorują dodatkowo, w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00:

- zrealizowano 504 godziny wizyt patronażowych,
- patronażem popołudniowym objęte były 34 środowiska.

Prowadząc rozeznanie i diagnozując sytuację rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy socjalni stale współpracują z asystentami rodziny, psychologiem MOPS oraz innymi podmiotami z terenu miasta, realizującymi swoje zadania statutowe wobec tych rodzin, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, Komendą Powiatową Policji, kuratorami. Pracownicy socjalni sporządzili 56 powiadomień do Sądu o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych świdnickich placówek wsparcia dziennego, jako środowiska zagrożone i dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 29 rodzin.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród 238 podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 91 rodzin, w tym 8 wśród podopiecznych

przedszkoli i 83 szkół podstawowych. W 21 przypadkach szkoły sporządziły powiadomienie do Sądu o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.
źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

Wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy postępowanie prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- w 250 rodzinach prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, w tym 160 procedur uruchomiono w 2017 r. W rodzinach tych było:
 - 273 kobiety, w tym 14 niepełnosprawnych i 54 w wieku senioralnym,
 - 278 mężczyzn, w tym 12 niepełnosprawnych i 32 w wieku senioralnym,
 - 216 dzieci, w tym 7 niepełnosprawnych;
- osoby dotknięte przemocą w rodzinie skorzystały z poradnictwa:
 - psychologicznego – 328 osób,
 - prawnego – 51 osób,
 - socjalnego – 551 osób,
 - zawodowego i rodzinnego – 50 osób;
- zakończono 190 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:
 - 178 na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
 - 12 w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, 58 dzieci zostało zabezpieczonych w systemie pieczy zastępczej w wyniku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w tym:

- 32 umieszczono w rodzinie zastępczej,
- 26 w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

23 dzieci objętych pieczą zastępczą powróciło do środowiska rodzinnego, w tym 18 z instytucjonalnej pieczy zastępczej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

1.2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin.

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- wypłacił świadczenia pieniężne przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy: o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci:
 - z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 75 rodzin (343 osoby w tych rodzinach),
 - z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza rodzinom niepełnym lub wielodzietnym – 248 rodzin (760 osób w tych rodzinach),
 - zasiłki rodzinne – 1.919 osób,
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 133 osoby,
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 49 osób,

- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 141 osób,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 276 osób,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 184 osoby,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 1.343 osoby,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 10 osób,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia – 370 osób,
- świadczenie rodzicielskie – 105 osób,
- świadczenie wychowawcze – 3.459 rodzin, 4.783 dzieci na które przyznano świadczenie,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 473 osoby,
- zasiłek szkolny – 64 uczniów,
- stypendium szkolne – 495 uczniów;
- uczestniczył w realizacji rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – łącznie obejmował 476 osób korzystających z posiłków w formie pełnego obiadu (364 rodziny, 7.561 osób w tych rodzinach), w tym:
 - 79 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
 - 157 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
 - 240 osób dorosłych.

Mimo spełnienia kryterium, z dożywiania w ramach programu nie korzystało 2 uczniów oraz 4 osoby dorosłe, z powodu niechęci do tej formy pomocy.

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny:

- ✚ do programu przystąpiło 100 partnerów – samorządowych jednostek organizacyjnych i firm prowadzących działalność gospodarczą, które wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę, w tym 12 w 2017 r.
- ✚ karty wydano 204 rodzinom – 1.043 osobom w tych rodzinach, w tym 383 rodziców/opiekunów i 660 dzieci.

Od początku realizacji Programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 415 świdnickich rodzin, w tym 53 rodziny wielodzietne po raz pierwszy dołączyły do programu w 2017 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- ✚ do programu przystąpiło ponad 1.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 10.000 miejsc,
- ✚ karty wydano łącznie 330 świdnickim rodzinom – 1.672 osobom w tych rodzinach, w tym 607 rodziców/opiekunów i 1.065 dzieci,
- ✚ w 2017 r. do programu dołączyło 56 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 273, w tym 98 rodziców/opiekunów oraz 175 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w ramach pomocy osobom i rodzinom o niskich dochodach udzielił wsparcia w formie:

- dodatku mieszkaniowego – 699 osób,
- umorzenia zaległości czynszowych i innych opłat związanych z umową najmu lokalu, w zamian za pracę w ramach wolontariatu – 24 osoby.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

1.3. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dzieci i młodzieży.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 180 dzieci i młodzieży, realizowały 4 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- + Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- + Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników,
- + Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników,
- + Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK” – Osiedlowy Klub Integracyjny „Zarzecze”, dla 30 uczestników.

Od 2016 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy funkcjonuje placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów, z przeznaczeniem dla 15 uczestników. Siedziba Placówki znajduje się w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdnicy, przy ul. Galla Anonima 1.

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2017 r. skorzystało łącznie 238 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 174 podopiecznych, z których 6 nie uzyskało promocji do klasy programowo wyższej. Podstawowym zadaniem placówek jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały również podopiecznym posiłek:

- 3 placówki w formie ciepłego obiadu i podwieczorku,
- 1 placówka w postaci drobnych posiłków ciepłych lub zimnych przygotowywanych na miejscu w placówce,
- 1 placówka w postaci dostarczanych kanapek, owoców lub jogurtu.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Fundacja Ziemi Świdnickiej „SKSK”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Gmina Miasto Świdnica, w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy realizowała w 2017 r. drugą edycję projektu „Profilaktyka poprzez sport”, w formie pozalekcyjnych, lekkoatletycznych zajęć sportowych z uwzględnieniem gier i działań rekreacyjnych, realizowanych przez świdnickie publiczne szkoły podstawowe oraz gimnazja. Uczestników projektu objęto działaniami z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, w oparciu o szkolne programy profilaktyczne i wychowawcze, wskazujące jako priorytetowe zadania m.in. aktywność fizyczną uczniów oraz właściwą organizację czasu wolnego poprzez udział w zajęciach sportowych. W projekcie udział wzięło ok. 400-450 uczniów wszystkich publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Świdnicy, tj.:

- Szkoła Podstawowa nr 1 – 4 godz. zajęć tygodniowo,
- Szkoła Podstawowa nr 4 – 4 godz. zajęć tygodniowo,
- Szkoła Podstawowa nr 6 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
- Szkoła Podstawowa nr 8 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
- Szkoła Podstawowa nr 105 – 8 godz. zajęć tygodniowo,
- Szkoła Podstawowa nr 315 – 2 godz. zajęć tygodniowo,
- Gimnazjum nr 1 – 2 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 4),
- Gimnazjum nr 2 – 4 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 przekształcone w SP 2),
- Gimnazjum nr 3 – 2 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 105),

- Gimnazjum nr 4 – 4 godz. zajęć tygodniowo (od IX.2017 połączone z SP 6).

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

1.4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w hostelu.

Na zlecenie Gminy Miasto Świdnica zadanie pn. „Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie”, w zakresie zapewnienia schronienia i wsparcia osobom doznającym przemocy, realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w tym:

- udzielono schronienia 19 osobom, w tym 6 dorosłym i 13 dzieciom,

- 3.109 osobodni,

- udzielono pomocy w formie: noclegu zapewniającego bezpieczeństwo, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów, dotyczących spraw rodzinnych, opieki nad dziećmi, pomocy w zakresie dotarcia do specjalistycznej opieki oferowanej przez inne instytucje.

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniono schronienie 8 osobom, będącym ofiarami przemocy w rodzinie.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

1.5. Działania aktywizujące rodziny społecznie i zawodowo.

Z osobą lub rodziną ubiegającą się o pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pracownik socjalny może zawrzeć pisemną umowę – kontrakt socjalny, w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W 2017 r. kontraktem socjalnym objętych było 56 osób.

W sierpniu 2017 r. Gmina Miasto Świdnica podpisał umowę o dofinansowanie projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Projekt realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach Osi Priorytetowej 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja Poddziałanie 9.1.4 Aktywna integracja – ZIT AW.

Celem głównym projektu „Uwierz we własne siły” jest aktywna integracja mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Jego uczestnikami są osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. Projekt zakłada udział 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmują one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

W pierwszej edycji, od września 2017 r., w projekcie udział bierze 10 osób z ustalonym III profilem (8 kobiet i 2 mężczyzn) i 5 osób z ustalonym II profilem (5 kobiet). W 2017 r. w ramach projektu:

- przeprowadzono dogłębną diagnozę funkcjonalności-dysfunkcyjności i na tej podstawie opracowano konceptualizację obszarów problemowych dla wszystkich 15 środowisk objętych projektem – 5 godz. dla każdego środowiska, łącznie 75 godz.

- zrealizowano warsztaty „Trening kompetencji społecznych – samokontrola”, przeprowadzone w 2 grupach 7 i 8 osobowych, po 11 godzin dla każdej z grup, w łącznym wymiarze 22 godz.
- zorganizowano spotkania grupowe i działania aktywizujące społecznie, również w sferze kulturalnej, łącznie 16 spotkań,
- zrealizowano indywidualne spotkania, terapię psychologiczną, rodzinną, psychospołeczną z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, terapeutą rodzinnym oraz coachem, który wspiera pracowników socjalnych w opracowaniu i realizacji ścieżki reintegracji dla każdego z uczestników – łącznie 288 godz.
- w ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w okresie październik-listopad 2017 r., dla 10 uczestników z ustalonym III profilem pomocy zrealizowano:
 - prace społecznie użyteczne w jednostkach miejskich, takich jak placówki oświatowe, jednostki pomocy społecznej, ośrodki sportu i rekreacji, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, po 40 godz. w miesiącu – łącznie w wymiarze 80 godz.
 - zajęcia grupowe, w formie grupy wsparcia, warsztatów, treningu kompetencji społecznych – w łącznym wymiarze 50 godz. w ciągu dwóch miesięcy (w ramach spotkań grupowych realizowanych dla wszystkich uczestników projektu, o których mowa wyżej),
 - konsultacje i terapię indywidualną – w wymiarze 30 godz. w ciągu dwóch miesięcy (w ramach spotkań indywidualnych realizowanych dla wszystkich uczestników projektu, o których mowa wyżej).

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.6. Zabezpieczenie środków na pobyt w pieczy zastępczej.

W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało 83 dzieci ze Świdnicy, z czego 32 umieszczono w 2017 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 21 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 7 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 16 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2017 r.,
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 10 dzieci, w tym 6 umieszczonych w 2017 r.,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 29 dzieci, w tym 11 umieszczonych w 2017 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2017 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatковано na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 527.482,65 zł, w tym 353.093,35 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 174.389,30 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 2.

Wspieranie rodzin we wzmocnieniu ich roli i funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2.1. Pomoc w integracji i reintegracji rodziny.

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. asystenci rodziny zatrudnieni są w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Pracę na rzecz rodzin realizowało 7 asystentów rodziny, w tym 6 zatrudnionych w ramach umowy o pracę (4 w wymiarze całego etatu, 2 w wymiarze ½ etatu), oraz 1 w ramach umowy zlecenia, która w miesiącu grudniu zmieniona została na umowę o pracę w wymiarze ½ etatu.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 94 rodziny, w tym:

- 46 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- w rodzinach objętych asystenturą przebywało łącznie 160 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 25 dzieci przebywało w pieczy zastępczej,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 75 rodzin,
- praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 34 rodziny,
 - do 2 lat – 17 rodzin,
 - do 3 lat – 11 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 32 rodziny,
- 18 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 7 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 5 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 6 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania, poza Gminę Miasto Świdnica,
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 28 miesięcy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. W 2017 r. realizowano 8 edycji programu, w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 5 edycji część I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 67 uczestników, w zakresie:
 - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
 - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
 - aktywnego, wspierającego słuchania,
 - motywowania dziecka do współdziałania,
 - modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
 - uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
 - wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
 - budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
 - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 30 uczestników, w zakresie:
 - rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
 - kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
 - problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
 - wpływu ról na relacje między dziećmi;
- 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 14 uczestników, w zakresie:
 - młodzieńczego buntu,
 - pragnienia akceptacji,
 - potrzeb decydowania o sobie,
 - przedwczesnego zainteresowania seksem,
 - narkotyków,
 - niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka.

W 2017 r. Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r. na realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”. Jednym z głównych założeń projektu było uświadomienie rodzicom i opiekunom odpowiedzialności za zdrowie psychiczne dzieci. Prawidłowe zdrowie psychiczne dziecka warunkuje jego prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny, społeczny oraz intelektualny. Rodzice i opiekunowie, którzy od samego początku wspierają ten rozwój, chronią dziecko przed wystąpieniem trudności w zakresie zdrowia psychicznego. W projekcie przewidziano wsparcie rodzin w zakresie występujących trudności psychicznych u dzieci oraz młodzieży w wieku dorastania. Poruszano tematy związane z zaburzeniami występującymi u dzieci i młodzieży, przekazano praktyczne wskazówki dla rodziców, po czym można poznać, że dziecko i rodzina potrzebują specjalistycznej pomocy w zakresie zdrowia psychicznego, jak sobie radzić z zaburzeniami u dziecka w życiu codziennym i gdzie szukać wsparcia.

W zakresie rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, w ramach projektu zrealizowano:

- spotkania edukacyjne dla rodziców na terenie żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych i oddziałów gimnazjalnych, w celu udzielania praktycznych wskazówek dla rodziców, jak sobie radzić z zaburzeniami u dziecka w życiu codziennym i przekazania informacji o możliwościach otrzymania wsparcia, w tym formach i miejscach pomocy oraz po czym

rodzice mogą poznać, że dziecko i rodzina potrzebują specjalistycznej pomocy w zakresie zdrowia psychicznego – 30 spotkań przeprowadził pedagog, specjalista pracy z rodziną, w łącznym wymiarze 75 godz. w 5 żłobkach i przedszkolach oraz 6 szkołach podstawowych i oddziałach gimnazjalnych, w spotkaniach wzięło udział 65 rodziców;

- warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców, w zakresie rozumieniem trudności psychicznych występujących u dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym, szkolnym i gimnazjalnym, w celu udzielenia wsparcia w problemach wynikających z wychowania dzieci oraz przekazania wiedzy w zakresie umiejętności radzenia sobie w obrębie rodziny z dzieckiem o określonych trudnościach – warsztaty prowadziły dwie specjalistki pracy z rodziną, terapeutki, w wymiarze 15 godz. warsztatów w 3 grupach, każda grupa spotkała się 3 razy, na zajęciach trwających 5 godz., łącznie zrealizowano 9 spotkań, 45 godz. warsztatów, dla 26 uczestników;
 - cykl 5 artykułów opublikowanych dwukrotnie w lokalnych mediach: Doba.pl Portale Lokalne oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, przygotowanych przez specjalistów realizujących zadania w projekcie, z wieloletnim doświadczeniem w pracy z dzieckiem i rodziną uwikłaną w problemy z zakresu zdrowia psychicznego:
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. I,
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. II,
 - „Jak dbać o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” cz. III,
 - „Jak pomóc dzieciom na początku roku szkolnego?”,
 - „Zaburzenia lękowe u dzieci i młodzieży”;
 - wyprodukowano 3 spoty telewizyjne promujące wspieranie rodziny w zakresie występujących trudności psychicznych u dzieci oraz młodzieży w wieku dorastania, o treściach zawierających informacje, gdzie szukać pomocy, dlaczego warto korzystać z pomocy i jakie ma to znaczenie dla budowania prawidłowych relacji w rodzinie, wyemitowane 5 razy w lokalnych mediach, na świdnickim portalu doba.pl., dostępne w serwisie internetowym YouTube oraz na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy:
 - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka”,
 - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/część 2”,
 - „Zadbaj o zdrowie psychiczne dziecka/podsumowanie projektu”;
 - opracowano i wydrukowano broszury poruszające podstawowe zagadnienia związane z tematem zaburzeń występujących u dzieci i młodzieży, co rodzic powinien wiedzieć i na co zwrócić uwagę oraz zawierające praktyczne wskazówki, jak radzić sobie z zaburzeniami dziecka w życiu codziennym i gdzie szukać pomocy – wydrukowano 1.500 broszur, które rozdysponowano głównie w placówkach oświatowych, miejskich instytucjach samorządowych i pomocy społecznej oraz placówkach opieki zdrowotnej.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – 55 uczestników,
- terapię psychologiczną dla rodzin – 6 uczestników, którym łącznie udzielono 34 porady,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej – 110 uczestników, którym łącznie udzielono 264 porady,
- prelekcję dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 8 „Uczeń przejawiający agresję w klasie” – 20 uczestników,
- konsultacje i prelekcje dla rodziców uczniów Zespołu Szkół Mechanicznych „Oddziaływanie wychowawcze i pedagogizacja rodziców” – 30 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Zadanie publiczne miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny” Gminy Miasta Świdnicy zleciła w trybie otwartych konkursów ofert Europejskiej Fundacji Inicjatyw Psychospołecznych „Pro Salute”. Fundacja realizuje działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, w tym:

- warsztaty świadomego rodzicielstwa dla młodych rodziców, lub rodziców oczekujących dziecka, mające na celu psychoedukację dotyczącą rozwoju psychofizycznego dziecka od 0 do 7 roku życia, w zakresie znaczenia prawidłowej więzi oraz relacji rodzic-dziecko, zaburzeń okresu rozwojowego od 0 do 7 roku życia, psychospołecznych i środowiskowych przyczyn zaburzeń rozwoju w tym okresie,
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla rodziców dzieci w okresie adolescencji, w zakresie zapoznania rodziców ze specyfiką okresu dojrzewania oraz niebezpieczeństw wynikających z potrzeb separacji i indywidualizacji w tym okresie (zachowania ryzykowne, funkcjonowanie autoagresywne i depresyjne, zachowania buntownicze), uświadomienie rodzicom znaczenia prawidłowej komunikacji w wychowaniu,
- warsztaty psychoedukacyjne „Bezpieczne dorastanie” dla młodzieży w okresie dojrzewania, nastawione na poznawanie i rozumienie siebie, swoich emocji, potrzeb i możliwości oraz przygotowanie młodego człowieka do samodzielnego, prawidłowego i satysfakcjonującego życia dorosłego,
- konsultacje indywidualne i wsparcie psychologiczne rodziny (rodziców, dzieci, innych członków rodziny) psychoedukacja, diagnoza w obszarze problemów z jakimi zgłasza się beneficjent, wsparcie psychologiczne, wskazanie możliwości i form wsparcia.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Świdnickie przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja w ramach działalności programowej:

- realizowały programy i zajęcia w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in.:
- ✚ Kodeks Przedszkolaka – modyfikacja zachowań, nagradzanie pozytywnych zachowań, przenoszenie ich na grunt rodziny, prawa dziecka,
- ✚ Akademia dla Rodziny,
- ✚ Szkoła Rodziców – indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem, logopedą, doradcą zawodowym, specjalistą rewalidacji,
- ✚ Rodzice – Dziecko – Gdzie jest moje „JA”,
- ✚ Moja rodzina, Mama i tata pracują, Babcia i dziadek, Moja mała historia,
- przygotowywały obchody świąt związanych z rodziną i pełnieniem określonych ról społecznych przez poszczególnych jej członków,
- umożliwiały konsultacje ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem,
- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe i indywidualne z rodzicami, rozmowy mediacyjne, interwencje w środowisku domowym, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły: Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym, Słowa ranią-czyli, jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,
- diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,
- informowały rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i w jaki sposób skorzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- motywowały rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców, dostępności specjalistycznego poradnictwa na terenie Świdnicy, w ramach Klubiku Mamy i Taty,
- edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida dysponuje literaturą na tematy związane z wychowaniem, wspomaganiem dzieci i młodzieży w rozwoju, pomocą psychopedagogiczną w sytuacjach trudnych, np. rozwód w rodzinie, osierocenie społeczne, agresja, uzależnienia i prowadzi stałe doradztwo w zakresie doboru literatury rodzicom, w szczególności w rodzinach z dysfunkcjami.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

2.3. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, terapii, mediacji.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Łącznie udzielono porad 373 osobom, w tym udzielono:

- konsultacji 355 osobom dorosłym,
- konsultacji 18 dzieciom,
- 269 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 18 osobom niepełnosprawnym,
- 82 porady osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych,
- 18 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 4 dzieciom niepełnosprawnym,
- 9 porady dzieciom korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	183	179	4
problemy wychowawcze	93	85	8
współuzależnienie	14	14	-
uzależnienie	10	10	-
przemoc domowa	27	27	-
niepełnosprawność	17	13	4
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	96	80	16
bezrobocie	43	43	-
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	121	94	27

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

W ramach realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu „Wsparcie rodziców dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego”, na który Gmina Miasto Świdnica uzyskała dofinansowanie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Programie „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – edycja 2017 r.,

zrealizowano konsultacje ze specjalistami, przeznaczone dla rodziców i dzieci z zaburzeniami rozwoju i zdrowia psychicznego, w celu udzielenia wsparcia w problemach życia rodzinnego wynikających z wychowywania dzieci z trudnościami psychicznymi oraz podnoszących wiedzę i umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie w obrębie systemu rodzinnego z dzieckiem o określonych trudnościach psychicznych – łącznie zrealizowano 200 godz. konsultacji, z których skorzystało 87 osób, w tym konsultacje realizowali specjaliści:

- psychiatra dziecięcy – 60 godz., 43 osoby,
- terapeuta uzależnień – 30 godz., 17 osób,
- psycholog dziecięcy – 30 godz., 14 osób,
- terapeuta rodzinny – 80 godz., 20 osób.

W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 328 osobom, a z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 296 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, w ramach którego udzielano poradnictwa:

- porady psychologiczne – 62 godz., 102 porady w zakresie trudności osobowych, rodzinnych, małżeńskich i wychowawczych,
- porady pedagogiczne – 60 godz., 28 porad,
- porady w ramach telefonu zaufania – 54 godz., 40 porad,
- porady Doradcy Życia Rodzinnego – 40 godz., 35 porad,
- porady logopedyczne – 40 godz., 25 porad,
- porady duszpasterza – 50 godz., 25 porad,
- porady prawne – 64 godz., 58 porad.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 368 porad, 124 osoby, w tym z powodu:
 - uzależnień – 5 porad,
 - przemocy domowej – 21 porad,
 - problemów wychowawczych – 71 porad,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 97 porad,
 - problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, odżywiania, psychicznymi – 128 porad
 - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
 - problemów zawodowych – 28 porad;
- pomocy psychologicznej – łącznie 451 porad, 131 osób, w tym z powodu:
 - problemów wychowawczych – 102 porady,
 - uzależnień/współuzależnienia – 3 porady,
 - problemów związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, zachowania, odżywiania, psychicznymi – 196 porad,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 95 porad,
 - przemocy w rodzinie – 21 porad,
 - problemów związanych z niepełnosprawnością – 18 porad,
 - problemów zawodowych – 16 porad;
- pomocy prawnej – łącznie 242 porady, 212 osób, w tym z powodu:
 - przemocy domowej – 24 porady.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie szkoły podstawowe i gimnazja zapewniały uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad			
		łącznie	uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie w tym w zakresie:	4.101	3.828	1.687	1.028	1.113
problemów wychowawczych	2.370	2.437	1.002	655	780
uzależnień	129	105	23	48	34
współuzależnienia	119	95	28	45	22
przemocy domowej	238	245	79	81	85
inne, m.in.: interwencja kryzysowa, przemoc seksualna, formy warsztatowe, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie własnych możliwości, działania profilaktyczne dotyczące zdrowego trybu życia, tolerancji, agresji	1.245	946	555	199	192

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy udzieliła 13 osobom nieodpłatne poradnictwo prawne:

- w godzinach urzędowania jednostki,
- w ramach akcji „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

źródło: Prokuratura Rejonowa w Świdnicy

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidniaca.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest informacja:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidniaca.pl,
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.4. Umożliwienie funkcjonowania na terenie Miasta rodzin wspierających.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc może dotyczyć np. organizowania czasu wolnego dzieciom, wypracowania nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomocy w nauce, wskazówek dotyczących wychowania dzieci, nauki gotowania, sprzątanania, utrzymania higieny osobistej, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Przydzielenie rodziny wspierającej nie jest obowiązkiem gminy. Zadanie nie było realizowane w Gminie Miasto Świdnica.

Cel szczegółowy 3.

Wspieranie działalności instytucji, organizacji i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie wspierania rodzin.

3.1. Tworzenie możliwości podnoszenia kompetencji przez realizatorów działań w zakresie wspierania rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, zorganizował seminarium pn. „Wykorzystanie aktualnych przepisów prawa karnego w działaniach na rzecz zatrzymania przemocy w rodzinie”. Szkolenie odbyło się w Miejskiej Bibliotekce Publicznej w Świdnicy. Celem spotkania było wyposażeniu uczestników w wiedzę, która może być wykorzystana w pracy z osobą doznającą przemocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej, pozwalającą na:

- efektywniejsze wykonywanie obowiązków zawodowych,
- skuteczniejsze oddziaływanie na osobę stosującą przemoc,
- inicjowanie postępowań przed odpowiednimi organami,
- formułowanie pism procesowych, w szczególności zawiadomień o przestępstwie i zażaleń na postawienia o odmowie wszczęcia bądź umorzeniu postępowania.

Seminarium poprowadził Adam Grochoła, Prokurator Prokuratury Rejonowej w Słubicach, członek Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Miasta i Gminy w Słubicach. Uczestniczyło w nim 30 przedstawicieli podmiotów na co dzień podejmujących działania na rzecz rodziny uwikłanej w problem przemocy domowej: oświaty, policji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy oraz kuratorzy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, zorganizował seminarium „Jak zmotywować osobę doznającą przemocy do współpracy”. Szkolenie było poświęcone pracy z osobą doznającą przemocy w toku procedury „Niebieskie Karty”. Omawiano, jak nawiązać relację, nić porozumienia z osobą krzywdzoną, jak budować strategię nastawioną na współpracę, jak radzić sobie w sytuacjach, gdy „klient nie współpracuje”. Punktem wyjścia było uporządkowanie wiedzy o mechanizmach psychologicznych, które wpływają na zachowanie klienta. Seminarium poprowadziła Małgorzata Wincenciak, prawnik i psycholog, pracujący jako konsultant, terapeuta i trener ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego uczestnikami byli przedstawiciele służb społecznych na co dzień zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, funkcjonariusze policji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był organizatorem szkolenia „FAS na przestrzeni życia, diagnostyka medyczna i psychologiczna, objawy”. Organizacja szkolenia była odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez pracowników Ośrodka. W środowiskach, z którymi współpracują dostrzegają problemy rozwojowe u dzieci. Ich przyczyną może być również narażanie dziecka w okresie płodowym na szkodliwy wpływ alkoholu. Spożywanie alkoholu przez kobietę w ciąży, nawet w niewielkich ilościach, rzutuje na rozwój dziecka. Dziecko z FAS/FASD ma ograniczoną zdolność myślenia, często jest nadpobudliwe, lękliwe, ma skłonności do uzależnień. Szkolenie poprowadziła Małgorzata Klecka, prezes Fundacji Fastryga w Łędzinach, specjalista diagnostyki i terapii zaburzeń rozwojowych. W szkoleniu wzięło udział 26 uczestników, m.in. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świdnicy, przedstawiciele: Zespołu Szkół Specjalnych w Świdnicy, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świdnicy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Asystent rodziny (szkolenie wykładowo-warsztatowe) – 2 osoby,
- Asystent rodziny w zakresie wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem”. Rekomendacje metodyczne i organizacyjne – 1 osoba,
- Szkolenie dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych-współpraca, wyzwania i dylematy zawodowe – 1 osoba,
- Ogólnopolski zlot asystentów rodziny – 2 osoby,
- Zmiany w systemie wsparcia rodziny – 1 osoba,
- Świadczenia rodzinne-nowelizacja – 3 osoby,
- Ustawa „Za Życiem”, nowe zadania dla gmin – 1 osoba,
- Fundusz Alimentacyjny 2017-aktualne problemy – 4 osoby,
- Świadczenia rodzinne, 500+, fundusz alimentacyjny, ustawa „Za życiem” – 1 osoba,
- Świadczenie wychowawcze 500+- aktualne problemy – 3 osoby,
- Najnowsze zmiany w świadczeniach wychowawczych, rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego – 5 osób,
- Stypendia szkolne 2017 – 2 osoby,
- Aktywizacyjny Triathlon-młodzi w edukacji, zatrudnieniu, integracji – 10 osób,
- Ekonomia społeczna a nowoczesny i konkurencyjny samorząd. W poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań – 1 osoba,
- Karta Dużej Rodziny 2017 w świetle proponowanych zmian – 1 osoba,
- Więzi, które chronią. Efektywność pomocy – 2 osoby,
- Ogólnopolski Kongres Psychologów i Psychoterapeutów Dzieci i Dorosłych – 1 osoba.

Od maja do grudnia 2017 r., pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psychologa i członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Ośrodka mieli możliwość uczestniczenia w superwizjach grupowych i indywidualnych. Celem superwizji było uzyskanie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, rozwój współpracy zespołowej oraz doskonalenie kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z klientem wieloprogowym, w tym uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową. Zrealizowano:

- 10 superwizji grupowych, w wymiarze 90 min. każda,
- 124 superwizje indywidualne, w wymiarze 45 min. każda, 31 pracowników.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski, w ramach ogólnopolskiej społecznej kampanii „Reaguj na przemoc” oraz „Postaw na rodzinę” rozdysponował materiały informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne do świdnickich szkół, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Szkoły dla Rodziców i Wychowawców, w tym:

- 7.200 ulotek,
- 80 przewodników dla nauczycieli,
- 160 plakatów.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało działania edukacyjne skierowane do pracowników i różnych grup zawodowych zajmujących się wspieraniem rodziny:

- Szkolenie „Rozpoznawanie kryzysu psychicznego u dzieci i dorosłych” – 47 osób,
- Szkolenie z zakresu procedury „Niebieskie Karty” – 28 osób,
- 2 szkolenia dla pracowników w zakresie komunikacji nastawionej na współpracę i rozwiązywanie konfliktów – 24 osoby,
- superwizje pracowników – 9 spotkań, 20 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach dotyczących problematyki przemocy w rodzinie. W 2017 r. przeprowadzono 4 szkolenia, w których uczestniczyło łącznie 122 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach rad pedagogicznych, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Profilaktyka zachowań ryzykownych,
- Grupy robocze w praktyce – działania w sytuacji przemocy wobec dziecka,
- Diagnoza przemocy rówieśniczej.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315, „Bliżej Dziecka”, „Caritas”

3.2. Wypracowanie procedur regulujących postępowania w pracy z rodziną.

W celu wspierania pracowników realizujących pracę z rodziną oraz monitorowania sytuacji rodzin i dzieci zagrożonych kryzysem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowują wewnętrzne procedury postępowania w indywidualnych przypadkach do stosowania przez pracowników socjalnych Ośrodka. Praca realizowana jest w oparciu o dotychczas wypracowane procedury dotyczące:

- postępowania w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba umieszczenia w hostelu/ośrodku wsparcia osoby/rodziny doznającej przemocy, a nie ma innej możliwości odizolowania od sprawcy przemocy,
- motywowania do terapii osoby stosujące przemoc domową,
- zlecenia asystenta rodziny i współpracy z rodziną,
- pracy z rodziną biologiczną w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia jak najszybszego powrotu dziecka do domu rodzinnego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej